

Alle ogen zijn gericht op Köhler

Nieuws

Achtergrond - 20 september 2005

(20 september 2005) Nu de [Bondsagverkiezingen](#) in Duitsland zijn ontaard in een [patstelling](#), zijn veel ogen gericht op bondspresident Horst Köhler. Zowel de zittende bondskanselier [Gerhard Schröder](#) ([SPD](#)) als zijn uitdager [Angela Merkel](#) ([CDU/CSU](#)) maken aanspraak op het kanselierschap - een unieke situatie in de Duitse parlementaire geschiedenis. Van Köhler wordt nu verwacht dat hij de meest geschikte kandidaat aanwijst.

Volgens artikel 63 van de Duitse grondwet moet de bondspresident een kanselierskandidaat naar voren schuiven, die met steun van een absolute meerderheid van de Bondsag de nieuwe bondskanselier kan worden. Hoewel zeer gebruikelijk, is Köhler niet bij wet verplicht de kandidaat van de grootste partij, in dit geval Angela Merkel, voor te dragen. Om zichzelf te behoeden voor gezichtsverlies in geval zijn kandidaat door het parlement wordt afgewezen, zal hij zijn kandidaat evenwel selecteren op basis van gesprekken met de verschillende fracties.

Mocht zijn kandidaat desondanks niet de meerderheid van de Bondsag achter zich weten, volgt een tweede stemronde. Het initiatief ligt nu in handen van het parlement zelf. Een willekeurig aantal kandidaten mag worden voorgedragen door zijn of haar fractie of zichzelf beschikbaar stellen voor het kanselierschap. De kandidaat heeft wederom een absolute meerderheid van de Bondsag nodig om kanselier te kunnen worden. Het parlement krijgt veertien dagen de tijd om hierover overeenstemming te bereiken.

Als ook nu niemand een meerderheid van de stemmen krijgt, volgt de derde en laatste stemronde. Het verschil met de vorige ronde bestaat daarin, dat een relatieve meerderheid van het aantal stemmen op één van meerdere kandidaten volstaat om hem of haar tot bondskanselier te kiezen. Bondspresident Köhler moet de keuze vervolgens binnen zeven dagen bekrachtigen, óf de Bondsag ontbinden en - opnieuw - nieuwe verkiezingen uitschrijven.

Gesprekken

Schröder en Merkel maken beide aanspraak op het bondskanselierschap. Hun

beider partijen SPD en CDU/CSU voeren daarom nu reeds gesprekken met mogelijke coalitiepartners. Die situatie is niet eerder voorgekomen in het naoorlogse Duitsland, aangezien een ongeschreven wet voorschrijft dat de grootste fractie de coalitieonderhandelingen mag openen.

De argumenten dat CDU en CSU afzonderlijk minder zetels hebben dan de SPD en dat de christen-democraten bij de verkiezingen meer hebben verloren ten opzichte van de peilingen dan de sociaal-democraten, beschouwt Schröder evenwel als voldoende legitimatie om zelf coalitiegesprekken te voeren. Anders dan in Nederland wordt in Duitsland geen officiële (in)formateur aangewezen, die die gesprekken coördineert.

De partij die vóór de kanseliersstemming een meerderheidscoalitie heeft weten te vormen is ten slotte verzekerd van het kanselierschap. De kans dat dit gebeurt is evenwel niet zeer groot. Hoewel beide partijen vooralsnog avances maken in de richting van de kleine partijen [FDP](#) en [Die Grünen](#), lijkt een regering van SPD en CDU/CSU zelf uiteindelijk de meest waarschijnlijke coalitie.

Nieuwe Bondsdag

Vandaag al komen de voorlopige fracties bijeen, waarbij de CDU/CSU- en SPD-fracties hun fractievoorzitter, respectievelijk Merkel en Franz Müntefering, (her)kiezen. Binnen dertig dagen, uiterlijk op 18 oktober, moet de nieuwe Bondsdag geformeerd zijn. Daarna zal Köhler - meerderheidscoalitie of niet - een kanselierskandidaat voordragen.

Volgens de voorlopige officiële uitslag van de verkiezingen zal de Bondsdag uit 613 parlementariërs bestaan. Om in de eerste of tweede stemronde gekozen te kunnen worden, heeft een kandidaat dus 307 stemmen nodig. De CDU/CSU komt voorlopig uit op 225 zetels, de SPD op 222. De FDP krijgt 61 zetels, [Die Linkspartei.PDS](#) 54. Bündnis 90/Die Grünen mag voorlopig aanspraak maken op 51 zetels in het parlement.

Achtergronden van de verkiezingen en de verkiezingsavond leest u in ons verkiezingsdossier.

Die Welt.de

[Wie geht es jetzt weiter?](#)

FAZ.NET

[Auf Vorschlag des Bundespräsidenten](#)

Süddeutsche.de

[Sie oder er oder wer?](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/1839/alle-ogen-zijn-gericht-op-kohler>